

การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร
ไร้สารพิษบ้านม่วง ตำบลสมสะอาด อำเภอเดชอุดม
จังหวัดอุบลราชธานี

The Study on the Development of Potential
Management of the Organic Farming Group, Ban
Muang Village, Som Sa ard Sub-district, Det Udom
District, Ubon Ratchathani province

ศรัณย์ วีสเพ็ญ* เคียงขวัญ อักษรวงศ์ และ กฤตยา อุทโธ

Sarun Weesaphen Kiengkwan Ugsornwong and Grittaya Utto

อาจารย์ประจำคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Lecturer, Management Science Faculty, Ubon Ratchathani University

*E-mail: sarun_wee@hotmail.com

Received: Jul 10, 2019

Revised: Dec 01, 2019

Accepted: Dec 24, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรไร้สารพิษบ้านม่วง ตำบลสมสะอาด อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เหมาะสม ซึ่งทางกลุ่มได้มีศักยภาพในการผลิตข้าวอินทรีย์ โดยปลูกข้าวได้ประมาณปีละ 900 ตัน โดยทางกลุ่มได้มีแนวคิดที่จะสร้างโรงอบข้าวแต่ยังขาดองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการ และเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนของโครงการ ผลการศึกษา พบว่า ในการอบข้าว น้ำหนักข้าวจะหายไปประมาณร้อยละ 30 จึงทำให้ราคาขายข้าวควรจะต้องเพิ่มจากราคาขายข้าวสดร้อยละ 40 - 45 ถึงจะมีกำไร นอกจากนี้ รูปแบบการขาย

หากเป็นข้าวอินทรีย์ควรจะขายเป็นข้าวสารเนื่องจากจะได้ราคาดีกว่าข้าวทั่วไป ขณะที่หากขายเป็นข้าวเปลือก ข้าวอินทรีย์ก็จะไปปนกับข้าวทั่วไป และไม่ได้อะไรค่าที่ควรจะเป็น

สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เหมาะสมของกลุ่มเกษตรกรไร้สารพิษบ้านม่วง ทางด้านการวางแผนต้องผลิตข้าวอินทรีย์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ด้านการเงินต้องมีเงินสำรองอย่างเพียงพอเพื่อใช้หมุนเวียนในการรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนารายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกเนื่องจากโรงอบจะต้องมีข้าวให้อบตลอด 24 ชั่วโมง ด้านการตลาดต้องมีจำนวนลูกค้าอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อสามารถตรวจสอบราคาขายที่ดีที่สุด ด้านบุคลากรจะต้องหาคนที่เหมาะสมที่จะทำงานในแต่ละฝ่ายโดยเฉพาะด้านช่างเทคนิค สำหรับรูปแบบที่ดีที่สุดไม่ควรอบข้าวอย่างเดียวเพราะไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน ควรจะปรับสัดส่วนโดยขายข้าวเปลือกร้อยละ 30 และข้าวสารร้อยละ 70 ซึ่งจะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวกและผลตอบแทนมีค่ามากกว่าเงินกู้ ทำให้มีความคุ้มค่าในการลงทุนและระยะเวลาดังทุนก็จะน้อยกว่าอายุของโครงการ

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ การบริหารจัดการ

Abstract

The study on the development of potential management of the organic farming group in Ban Muang, Som Sa ard Sub-district, Det Udom District, Ubon Ratchathani province aimed to investigate appropriate management pathways since this farming group showed the strong sense of its leadership and active pathways. Moreover, this group can potentially produce approximately 900 tons of organic rice a year. The group also plans to build a paddy rice dehydrating silo but still needs knowledge on effective management. The second research goal was to shed light on the analysis of investment worthiness for

construction project of the paddy rice drying silo. The findings have revealed the following significant issues. First, drying paddy rice reduced about 30 percent of its original weight, so the selling price should be increased by about 40 - 50% of the normal price of undried rice in order to gain more profit. Besides, in terms of selling patterns, organic rice should be sold as milled rice due to its higher price. If the group sells organic rice unmilled, it will be mixed with normal rice, then its selling price would be lower.

The most appropriate group management can be explained in several aspects. First, rice-producing plans must be consistent with the market needs. Second, the reserves should be sufficient to maintain cash flows in purchasing rice paddy from non members because the drying silo would need to run 24 hours. Third, in terms of marketing, there should be a base of a lot of customers to help the group determine the best selling prices. Fourth, in terms of personnel, the group needs to ensure that right people are put in the right position; especially technicians. Fifth, the best plan for rice drying business is to adjust the proportion of selling products: 30% of the sales should be of unmilled rice and 70%, milled rice. This will positively increases the sale values and a higher return of an investment than the loan leading to the investment worthiness and a shorter payback period (PB).

Keywords: Potential Development, Management

1. บทนำ

การสนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้ ศึกษาดูงาน และจัดฝึกอบรมถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อให้ศักยภาพของกลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นโดยอาศัยการบริหารจัดการในลักษณะเครือข่ายระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มหรือระหว่างผู้นำกับสมาชิกภายในกลุ่ม (Phutthisun, 2015)

การบริหารจัดการจะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุม กำลังความพยายามของสมาชิกองค์กรและใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ (Somyod, 1995) นอกจากนี้การวางแผนทางด้านการผลิตจะต้องผลิตพันธุ์ข้าวที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ด้านการเงินจะต้องมีข้อบังคับและใช้จ่ายเงินอย่างชัดเจน และต้องมีเงินทุนสำรองเพียงพอต่อการดำเนินงาน ด้านการตลาดจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย และการจัดส่งผลิตภัณฑ์ ต้องมีความสะดวกรวดเร็ว และด้านคนจะต้องหาบุคลากรที่เหมาะสมในการทำงาน (Phak, 2011)

การลดความชื้นข้าวที่เก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสมเมล็ดมีความชื้นประมาณร้อยละ 20 – 25 เมื่อนำข้าวเปลือกมากองรวมกัน เนื่องจากเมล็ดมีการหายใจจะทำให้กองข้าวมีอุณหภูมิสูงขึ้นเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์มีผลทำให้ข้าวเสื่อมคุณภาพ เช่น เกิดข้าวเน่า ข้าวบูด ข้าวเหลือง ข้าวมีคุณภาพการสีต่ำ เมล็ดพันธุ์เสื่อมจึงต้องทำการลดความชื้นของเมล็ดข้าวให้เหลือประมาณร้อยละ 14 สำหรับการเก็บข้าวไว้นาน 2 - 3 เดือน แต่ถ้าเก็บนานเกินกว่า 3 เดือนควรลดความชื้นเมล็ดให้เหลือต่ำกว่าร้อยละ 12 การลดความชื้นทำได้หลายวิธีได้แก่ การตากข้าวโดยการใช้แสงอาทิตย์ และการใช้เครื่องอบ การตากข้าวโดยการใช้แสงอาทิตย์เป็นแหล่งความร้อน โดยมีการเคลื่อนที่ของอากาศเป็นตัวช่วยพาความชื้นออกจากเมล็ดทำให้ความชื้นของเมล็ดลดลงเป็นวิธีการที่ประหยัดไม่ยุ่งยาก แต่มีข้อเสีย คือ ต้องใช้แรงงานและพื้นที่ในการตาก และไม่สามารถควบคุม

คุณภาพข้าวได้ การตากข้าวทำให้เกิดการสูญเสียทั้งน้ำหนักและคุณภาพข้าวการใช้เครื่องอบวิธีนี้มีข้อดี คือ สามารถปฏิบัติได้ในทุกสภาวะอากาศ แม้ว่าฝนจะตกหรือมีแสงแดดน้อย ใช้พื้นที่น้อยสามารถควบคุมการลดความชื้นให้อยู่ในระดับตามต้องการสามารถควบคุมป้องกันความเสียหายต่อคุณภาพข้าวได้แต่อาจจะต้องลงทุนสูง (Kitti, 2002)

การวิเคราะห์ความคุ้มค่าต่อการลงทุนเป็นเครื่องมือการวัดความคุ้มค่าของโครงการโดยใช้การวิเคราะห์รายการประโยชน์และต้นทุนซึ่งความคุ้มค่าของโครงการ คือ ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ ตามลักษณะของแต่ละโครงการ โดยผลที่ได้รับมีมูลค่าสูงกว่าต้นทุนของทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อการลงทุนในการวิเคราะห์ทางการเงินเพื่อหาค่าต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุน ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio : B/C Ratio) และ ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) (Nada, 2018)

กลุ่มกสิกรรมไร้สารพิษบ้านม่วง ตำบลสมสะอาด อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นกลุ่มเกษตรกรกลุ่มหนึ่งที่มีการผลิตข้าวอินทรีย์ตั้งแต่ปี 2540 และทางกลุ่มเคยได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ซึ่งชาวบ้านม่วงมีทั้งหมด 548 ครัวเรือน รวมเนื้อที่ 4,822 ไร่ ทั้งหมดเป็นการปลูกข้าวนาปรัง ซึ่ง 1 ไร่ จะได้ข้าวประมาณ 400 – 450 กก./ไร่ ถ้า 400 กก. $\times$ 4,822 ไร่ จะได้ข้าว 1,928,800 กก. หรือ 1,928.8 ตัน และถ้า 450 กก. $\times$ 4,822 ไร่ จะได้ข้าว 2,169,900 กก. หรือ 2,169.9 ตัน ดังนั้น ข้าวหอมมะลิที่ปลูกได้จะอยู่ในช่วง 1,928.8 - 2,169.9 ตัน นอกจากนี้ ใน 548 ครัวเรือนได้ทำการปลูกข้าวเหนียวรวมเนื้อที่ 4,343 ไร่ ซึ่ง 1 ไร่ จะได้ข้าว 450 – 500 กก./ไร่ ถ้า 450 กก. $\times$ 4,343 ไร่ จะได้ข้าว 1,954,350 กก. หรือ 1,954.35 ตัน และถ้า 500 กก. $\times$ 4,343 ไร่ จะได้ข้าว 2,171,500 กก. หรือ 2,171.5 ตัน ดังนั้น ข้าวเหนียวที่ปลูกได้จะอยู่ในช่วง 1,954.35 - 2,171.5 ตัน สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการทำนา ได้แก่ การทำนาในปัจจุบันใช้รถเกี่ยวข้าว

จึงทำให้ปริมาณข้าวออกมาพร้อมกันเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีการตากข้าวเพื่อลดความชื้นของข้าว ซึ่งจะต้องมีพื้นที่ในการตากข้าวอย่างเพียงพอ แต่บางครั้งสภาพอากาศไม่อำนวยต่อการตากข้าว เช่น ลม พายุ ฝน จึงไม่สามารถตากข้าวได้ตามที่มาตรฐานที่โรงสีต้องการเพราะบางครั้งก็แห้งเกินไปหรือชื้นเกินไปจึงทำให้ชวานาถูกหัก % ราคาข้าวลงไปอีก ซึ่งถ้าหากกลุ่มเกษตรกรไร้สารพิษบ้านม่วงมีโรงอบข้าวผลที่คาดว่าจะได้รับ ได้แก่ ชวานาไม่ต้องหาสถานที่ตากข้าวให้ยุ่งยาก ซึ่งเป็นปัญหาหลักในการตากข้าว ชวานาไม่ต้องกังวลเรื่องฝนฟ้า อากาศ ถ้ามีโรงอบชวานาจะสามารถกำหนดความชื้นของข้าวได้และจะขายข้าวได้ราคาดี และจะได้อบข้าวอย่างน้อย ๆ 3,883,150 - 4,341,400 กก. หรือ 3,883.15 - 4,341.4 ตัน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาศักยภาพกลุ่มด้านการบริหารจัดการกลุ่มไร้สารพิษบ้านม่วง ตำบลสมสะอาด อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เหมาะสม
2. เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าต่อการลงทุนของโครงการสร้างโรงอบลดความชื้นข้าวเปลือก

3. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1. ด้านวิชาการ

1.1 เกิดการเรียนรู้จากผลงานวิจัย เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาและบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 กลุ่มเกษตรกรไร้สารพิษบ้านม่วง ตำบลสมสะอาด อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี สามารถนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจในการลงทุนทำธุรกิจของกลุ่มได้

2.2 หน่วยงานสนับสนุนมีข้อมูลที่รอบด้านในการพิจารณาสนับสนุนการลงทุนของกลุ่มฯ

2.3 สามารถยกระดับศักยภาพในการจัดการธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร

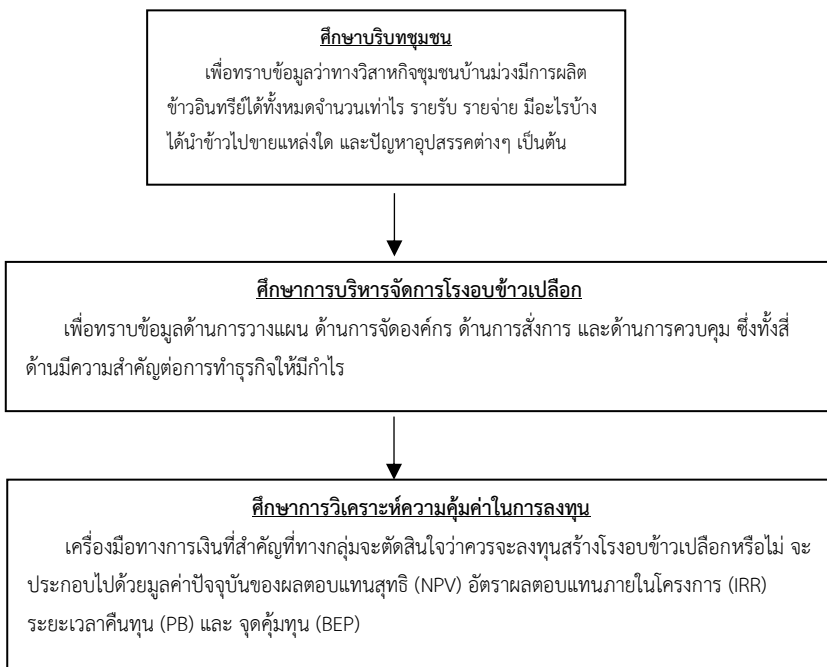
4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยได้ทำการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการและการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนของโครงการรวมทั้งการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้มุ่งไปที่การศึกษาบริบทชุมชน ศึกษาการบริหารจัดการโรงอบข้าวเปลือก และการศึกษาการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนตามที่ (Phutthisun Kruekum, 2015) ได้กล่าวไว้ว่า การสนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้ ศึกษาดูงาน และจัดฝึกอบรมถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อทำให้ศักยภาพของกลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ความหมายของศักยภาพของกลุ่มเป็นความสามารถแฝงที่มีอยู่ในคน หรือชุมชนที่ยังไม่ได้ถูกนำไปใช้แต่ถ้ามีการกระตุ้นส่งเสริมจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพซึ่งได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Kanida and Russamon, 2016) โดยได้ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาศักยภาพกลุ่มมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนนำที่มีความพร้อมในการจัดการซึ่งจะสามารถสร้างแรงจูงใจทำให้ชาวบ้านรวมพลังกันในการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างราบรื่นและความพร้อมในด้านการผลิตเพราะการผลิตที่ดีควรเป็นการผลิตที่ตรงเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้จะทำให้ต้นทุนลดลง รวมทั้งมีความรู้ในการสร้างความแตกต่างของสินค้าให้เป็นที่ต้องการของตลาด และการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนถือเป็นหัวใจหลักในการดำเนินกิจกรรมที่จะต้องเน้นให้ชาวบ้านหรือคนในชุมชนเป็นเจ้าของยิ่งชาวบ้านให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากเท่าใดความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมก็มีโอกาสขยายมากขึ้นเท่านั้น สำหรับการบริหารจัดการ (Somyod, 1995) ได้กล่าวว่าการบริหารจัดการจะต้องประกอบไปด้วย

กระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุม กำลังความพยายามของสมาชิกองค์กร และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Phak, 2011) ที่พบว่า การวางแผนด้านการผลิตจะต้องผลิตพันธุ์ข้าวที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ด้านการเงินจะต้องมีข้อบังคับและใช้จ่ายเงินอย่างชัดเจน และต้องมีเงินทุนสำรองเพียงพอต่อการดำเนินงาน ด้านการตลาดจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มีหลากหลายช่องทาง มีกิจกรรมส่งเสริมการขายและการจัดส่งผลิตภัณฑ์ต้องมีความสะดวกรวดเร็ว และด้านคนจะต้องมีการจัดหาคนทำงานในฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจนและเหมาะสม รวมทั้งควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้กับผู้ปฏิบัติงาน ส่วนด้านการจัดองค์กรจะประกอบไปด้วยประธาน รองประธาน ฝ่ายโรงสี ฝ่ายโรงปุ๋ย ฝ่ายแปรรูป ฝ่ายรถเกี่ยว ฝ่ายแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และด้านการควบคุม ประธานกลุ่มได้มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน โดยการใช้มติที่ประชุมเป็นหลัก และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งประธานกลุ่มทันที สำหรับการศึกษาการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุน ถ้ามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่ามากกว่า 1 อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) มีค่ามากกว่าดอกเบี้ยเงินกู้ และระยะเวลาคืนทุน (PB) น้อยกว่าการกำหนดอายุโครงการก็จะคุ้มค่าต่อการลงทุนซึ่งได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Jutharat, 2014) ที่พบว่ามูลค่าปัจจุบันผลตอบแทนสุทธิ (NPV) เท่ากับ 10,385,898.44 บาท อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับร้อยละ 30.85 ซึ่งมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และระยะเวลาคืนทุน (PB) เท่ากับ 1.66 ปี หรือประมาณ 1 ปี 7 เดือน ซึ่งน้อยกว่าระยะเวลาในการศึกษา 15 ปี จึงมีความคุ้มค่าในการลงทุน แต่ไม่ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Kitti, 2002) ที่พบว่าผลของอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (IRR) มีค่าเท่ากับร้อยละ 7.54 กลุ่มเกษตรกรจะขาดทุนเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยู่ที่ร้อยละ 12 ซึ่งไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่ระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 6.87 ปี หรือประมาณ 6 ปี 10 เดือน ที่น้อยกว่าการกำหนดอายุโครงการซึ่งก่อให้เกิดความ

คุ้มค่าต่อการลงทุน นอกจากนี้กลุ่มเกษตรกรจำเป็นจะต้องมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้านที่จะตัดสินใจในการลงทุนการสร้างโรงอบ ได้แก่ พื้นที่ปลูกข้าวควรจะเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรังโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเป็นแหล่งที่มีการปลูกข้าวนาปรังค่อนข้างมาก เนื่องจากแหล่งดังกล่าวเป็นแหล่งที่มีปัญหาข้าวความชื้นสูงมากในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวซึ่งจะทำให้การใช้เครื่องอบลดความชื้นเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรีบลดความชื้นก่อนที่ข้าวเปลือกจะเสียหายกลุ่มเกษตรกรควรเป็นกลุ่มที่มีกิจกรรมการรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกของกลุ่มโดยตรง เพื่อนำไปขายต่อหรือมีธุรกิจโรงสีข้าวเป็นของตัวเองหรือเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในด้านการดำเนินธุรกิจในการที่จะชักชวนให้โรงสีหรือเอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความจำเป็น ต้องใช้เครื่องอบให้มาใช้บริการของกลุ่มได้ กลุ่มเกษตรกรควรมีเงินทุนเป็นเงินสดที่มากพอสมควรหรือมีการหมุนเวียนของเงินทุนสูงอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจรับซื้อข้าวเปลือกมาอบเพื่อรอราคาให้สูงขึ้น

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) หมายถึง ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ตลอดอายุโครงการ กับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนตลอดอายุโครงการ เกณฑ์การตัดสินใจ คือ จะเลือกโครงการที่ NPV มีค่าเป็นบวก ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ตลอดอายุโครงการ มากกว่ามูลค่าของต้นทุนตลอดอายุของโครงการ

2. อัตราผลตอบแทนการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยในกระบวนการคิดลด ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการมีค่าเท่ากับ ศูนย์ เป็นอัตราที่ทำให้ผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่เป็นมูลค่าปัจจุบันเท่ากัน เกณฑ์การตัดสินใจเลือกโครงการ คือ IRR มีค่าสูงและสูงกว่าอัตราคิดลดหรืออัตราดอกเบี้ย

3. ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) หมายถึง ระยะเวลาของการลงทุนที่กระแสเงินสดรับสุทธิจากโครงการเท่ากับกระแสเงินสดจ่ายสุทธิพอดี

4. จุดคุ้มทุน (Break Even Point: BEP) หมายถึง จุดที่รายรับเท่ากับต้นทุน

7. วิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้การสำรวจ และการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.ศรีสะเกษ (สกด.ศรีสะเกษ) ทำข้าวศรีเจริญ อำเภอเขื่องใน และโรงสีสินทวีการเกษตร อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัย (Subject selection and allocation) ประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มกิจกรรมไรสารพิษบ้านม่วง ตำบลสมสะอาด อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้เดินทางไปบ้านม่วงเพื่อประสานในวันที่จะลงพื้นที่การประชุมชี้แจงโครงการต่อ นายยัง หงส์วิเศษ ประธานกลุ่มกิจกรรมไรสารพิษบ้านม่วงเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือซึ่งผู้ร่วมวิจัยและสมาชิกกลุ่มกิจกรรมฯ ได้ร่วมกันประชุมและสนทนากลุ่มเพื่อทราบข้อมูลการวางแผนการผลิตข้าวอินทรีย์รวมทั้งรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นโดยนำเขียนเป็นระบบกลไก หลังจากนั้นร่วมกันคิดวิเคราะห์ (จากมุมมองของทางกลุ่ม) ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นหากมีการลงทุนโรงอบและที่อาจจะเกิดปัญหาและอุปสรรคเพื่อสรุปถึงแนวทางที่จะนำไปตั้งคำถามหรือค้นหาคำตอบใน

การดูงานครั้งที่ 1 ที่สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้าธ.ก.ส.ศรีสะเกษ (สกต.ศรีสะเกษ) โดยนายวุฒิไกร สีบสังข์ ตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ฯ เป็นผู้ให้ข้อมูล แล้วทางผู้ร่วมวิจัยทั้งหมด ได้นำข้อมูลมาจัดกระบวนการกลุ่มโดยถอดบทเรียนในด้านการบริหารจัดการในรูปแบบของสหกรณ์และทบทวนสิ่งที่ต้องการศึกษาเรียนรู้เพื่อค้นหาคำตอบจากการที่จะไปดูงานครั้งที่ 2 ที่โรงสีสินทวีการเกษตร อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้รับข้อมูลทั้งหมดจากเจ้าของโรงสี แล้วนำข้อมูลทั้งหมด ที่ได้มาจัดกระบวนการกลุ่มโดยถอดบทเรียนที่ได้จากการศึกษาดูงานและทบทวนสิ่งที่ต้องการศึกษาเรียนรู้เพื่อค้นหาคำตอบจากการที่จะไปดูงานครั้งที่ 3 ที่ท่าข้าวศรีเจริญ อำเภอกะปง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้รับข้อมูลจากนายประดิษฐ์ คันทนจันทร์ ที่เป็นเจ้าของท่าข้าวแล้วนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจัดกระบวนการกลุ่มเพื่อถอดบทเรียนอีกครั้งโดยการนำไปปรับและเปรียบเทียบกับแนวทางการบริหารจัดการในรูปแบบของสหกรณ์และเอกชนเพื่อหาแนวทางการปรับใช้ให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการของกลุ่มบ้านม่วง และกำหนดค่าตัวแปรที่จะนำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ โดยนำเสนอความคุ้มค่าจากการวิเคราะห์ และให้ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนค่าตัวแปรต่าง ๆ (ทดลองเกมใส่ตัวเลข)

8. สมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานในส่วนของงานวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการสร้างโรงอบลดความชื้น เป็นดังนี้

1. การก่อสร้างโรงอบข้าว จะต้องมีการก่อสร้างชุดโรงอบข้าว ซึ่งจากการสอบถามกลุ่มเกษตรกร พบว่า ปริมาณข้าวที่ผลิตได้ตลอดฤดูการผลิตมีประมาณ 900 ตัน ดังนั้น ขนาดโรงอบข้าวที่เหมาะสมควรเป็นโรงอบข้าวขนาด 30 ตันต่อวัน โดยในการก่อสร้างโรงอบข้าวจะมีการก่อสร้างชุดโรงอบข้าวอาคารด้านหน้า และต่อสายไฟฟ้าแรงสูงถึงที่ก่อสร้าง ตลอดจนลานตากข้าว เพื่อรอการนำข้าวเข้าโรงอบข้าว ซึ่งทางกลุ่มเกษตรกรฯ ประเมินการว่าจะต้องใช้พื้นที่ประมาณ 2 ไร่ นอกจากนี้ หากทางกลุ่มเกษตรกรฯ ต้องการขายข้าวเป็นข้าวสารเพื่อเพิ่มมูลค่าให้

ผลผลิตด้วย จะต้องสร้างโรงสีข้าวเพิ่มด้วย ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สอบถามบริษัทผู้ผลิตโรงอบข้าวเพื่อประมาณการต้นทุนการลงทุนดังกล่าว

2. ต้นทุนทางการเงิน ประมาณการเท่ากับร้อยละ 7 ต่อปี

3. ประมาณการราคาข้าว ราคาขายข้าวเปลือกหลังจากอบแล้วเท่ากับ 18,000 บาท ตามราคาตลาด ณ ช่วงที่ทำการวิจัย (เดือนกรกฎาคม 2561) และกำหนดราคาส่วนต่างระหว่างราคารับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรกับราคาหลังจากอบข้าวเปลือกเท่ากับ 5,500 บาท ซึ่งเป็นส่วนต่างระหว่างราคาขั้นต่ำที่ทำให้ไม่ขาดทุนจากน้ำหนักข้าวที่ลดลงระหว่างการอบข้าว สำหรับสมมติฐานราคาข้าวสารอินทรีย์กำหนดให้เท่ากับ 50,000 บาทต่อตัน ซึ่งเป็นราคาที่ได้จากการสอบถามกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์อุบลราชธานี ที่ได้จากการสำรวจราคาข้าวสารอินทรีย์ในจังหวัดอุบลราชธานี

4. ประมาณการความสูญเสียระหว่างการผลิต จากการสอบถาม ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้าธ.ก.ส.ศรีสะเกษ (สกต.ศรีสะเกษ)พบว่า เมื่ออบข้าวลดความชื้นแล้วจะทำให้น้ำหนักข้าวลดลงประมาณร้อยละ 25 และหากมีการสีข้าวด้วยระหว่างการสีข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร จะทำให้น้ำหนักข้าวลดลงไปร้อยละ 50-60 ทั้งนี้ กลุ่มภักขิรมาฯ ได้แจ้งว่าข้าวของกลุ่มภักขิรมาฯ เป็นข้าวอินทรีย์ ซึ่งข้าวเปลือก 100 กรัม เมื่อสีเป็นข้าวสารแล้วจะได้ข้าวสาร 42 กรัม จึงกำหนดสมมติฐานน้ำหนักข้าวลดลงระหว่างการสีข้าวร้อยละ 58

5. ประมาณการจำนวนรับซื้อข้าวเปลือก เป็นประมาณการโดยกลุ่มภักขิรมาฯ ซึ่งคาดว่าจะรับซื้อข้าวจากสมาชิกได้ 900 ตันต่อปี

6. ประมาณการค่าใช้จ่ายผันแปร โดยคำนวณเฉพาะจากค่าใช้จ่ายที่สำคัญ ได้แก่ ค่าไฟ ค่าขนส่ง ค่าแรงงาน

- ค่าไฟ ประมาณการจาก สกต. ศรีสะเกษ ซึ่งมีโรงอบข้าวขนาด 60 ตัน และมีค่าไฟเฉลี่ย 100,000 บาท ต่อเดือน

- ค่ารถขนส่งข้าว ประมาณการจากราคาค่าเช่ารถขนส่งและค่าน้ำมันเพื่อขนส่งข้าวไปจังหวัดใกล้เคียงประมาณ 10,000 บาท ต่อ 30 ตัน

- ค่าแรงงาน ประมาณการการจ้างแรงงานในส่วนของการอบข้าวจำนวน 4 คน ประกอบด้วย พนักงานที่ดูแลเรื่องการซื้อขายข้าว 1 คน และคนที่ดูแลเครื่องจักรระหว่างการอบข้าวตลอด 24 ชั่วโมง แบ่งเป็น 3กะ กะละ 1 คน ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เป็นระยะเวลา 1 เดือน และหากมีการสร้างโรงสี กำหนดให้มีผู้จัดการที่ดูแลโรงสีข้าว 2 คน 1 คน และพนักงานประจำโรงสีข้าว 1 คน ดูแลตลอด 12 เดือน

สรุปสมมติฐานที่ใช้ในการคำนวณได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สมมติฐานที่เกี่ยวกับการลงทุน

สมมติฐานที่เกี่ยวกับการลงทุน	จำนวนเงิน
ราคาก่อสร้างชุดโรงอบข้าวขนาด 30 ตัน	3,200,000 บาท
อาคารหน้ายื่นมา 10 ม. สูง 10x10 m. หลัง 4 เมตร	3,500,000 บาท
สายไฟฟ้าแรงสูงถึงที่ก่อสร้าง 200 เมตร หม้อแปลง 100 k ใหม่	500,000 บาท
ราคาโรงสีข้าวขนาดกลาง (3 ตันต่อวัน)	1,200,000 บาท
ค่าก่อสร้างลานตากขนาดใหญ่ 2 ไร่	960,000 บาท

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงิน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
ต้นทุน	7%

ตารางที่ 3 ประมาณการราคาข้าว

รายการ	จำนวนเงิน
ข้าวเปลือกชั้นรับเข้ามา	12,500 บาท
ราคาขายข้าวเปลือกหลังจากอบแล้ว	18,000 บาท
ข้าวสารอินทรีย์	50,000 บาท

ตารางที่ 4 การสูญเสียระหว่างการผลิต

รายการ	คิดเปอร์เซ็นต์
อบข้าวน้ำหนัหายไป	25%
สีข้าวจากข้าวเปลือกเป็นข้าวขาวน้ำหนัหายไป	58%

ตารางที่ 5 จำนวนรับซื้อข้าวเปลือก

รายการ	จำนวน
จำนวนรับซื้อข้าวเปลือก	900 ตันต่อปี (30 ตัน x 30 วัน)

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายแปรผัน

รายการ	จำนวน
6.1 ค่าไฟ	50,000 บาทต่อปี
6.2 ค่ารถขนส่งข้าว	10,000 บาท (ต่อ 30 ตัน)

ตารางที่ 7 ค่าแรงงานแบ่งตามกิจกรรม

กิจกรรม	ระยะเวลา	จำนวน คน	ค่าจ้าง
โรงอบ	1 เดือน	4 คน	ค่าแรงขั้นต่ำ 9,000 บาทต่อคน
โรงสี	12 เดือน	1 คน	เดือนละ 9,000 บาท
ประจำ	12 เดือน	1 คน	เดือนละ 15,000 บาท

9. ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1) ผลการวิจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่มกลีกรรมาฯ ที่เหมาะสม 2) ผลการวิจัยด้านความคุ้มค่าของการลงทุนโครงการสร้างโรงอบลดความชื้น

9.1 ผลการวิจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่มกลีกรรมาฯ ที่เหมาะสม

การบริหารจัดการกลุ่มกลีกรรมาฯ ในรูปแบบปัจจุบันได้มีสมาชิกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ สมาชิกกลุ่มที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 15 คน และสมาชิกกลุ่มที่ไม่ใช่

ผู้บริหาร โดยกลุ่มกิจกรรมฯ ได้มีจุดแข็ง คือ ความสามัคคีภายในกลุ่ม ความรู้ความสามารถของสมาชิกภายในกลุ่มทั้งทางด้านการเกษตรและงานช่าง สถานะเป็นวิสาหกิจ ซึ่งทางกลุ่มได้มีการผลิตข้าวอินทรีย์ตั้งแต่ปี 2540 และเคยได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ยังมีการประชุมหารือกันอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม กลุ่มกิจกรรมฯ ยังมีข้อจำกัดในด้านการตลาด ซึ่งจากข้อจำกัดนี้ทำให้กลุ่มกิจกรรมฯ มีความลังเลที่จะกู้เงินมาสร้างโรงอบข้าว

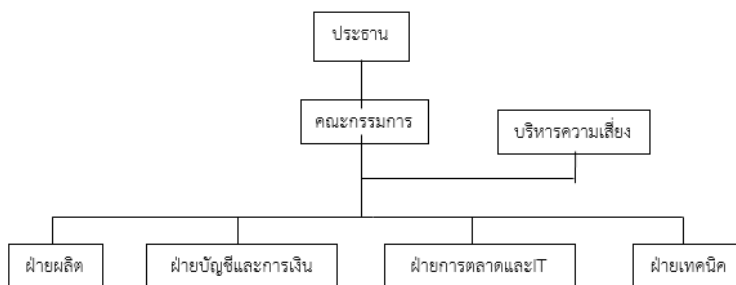
จากรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มกิจกรรมฯ ในปัจจุบัน จะพบว่า การดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรมฯ จะอาศัยองค์ความรู้ เครือข่าย รวมทั้งเงินทุนจากผู้บริหารกลุ่มเป็นหลัก โดยความไว้วางใจกันภายในกลุ่มเป็นสำคัญ แต่ยังขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน ซึ่งหากขาดผู้นำซึ่งเป็นเสาหลักของกลุ่ม อาจทำให้กลุ่มกิจกรรมฯ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรมฯ ให้สามารถรองรับการดำเนินงานที่จะขยายตัวขึ้น สามารถรองรับความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น จึงควรมีการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการ

1. ด้านโครงสร้างองค์กร ควรมีการแบ่งแยกภาระงานไว้อย่างชัดเจน และวางบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน และหาบุคลากรมาทำงานในด้านที่ทางกลุ่มกิจกรรมฯ ยังขาดความเชี่ยวชาญ เช่น ด้านบัญชีและการเงิน ด้านการตลาด หรือการใช้ IT เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการหรือการตลาด และด้านเทคนิค เป็นต้น

2. ด้านบุคลากร จะเห็นว่าทางผู้บริหารของกลุ่มกิจกรรมฯ มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรและงานช่างต่าง ๆ แต่ยังขาดคนที่มีความสามารถด้านการตลาด และการใช้ IT ด้านบัญชี และการเงิน และด้านเทคนิคของโรงอบ ในการช่วยงานบริหารจัดการและการตลาด จึงควรมหาสมาชิกที่มีความรู้ด้านดังกล่าวมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่ม นอกจากนี้ สมาชิกที่เป็นผู้บริหารของกลุ่มมีอายุค่อนข้างมากแล้ว จึงควรมีการเตรียมสมาชิกในกลุ่มเพื่อขึ้นมาเรียนรู้งานกับผู้บริหารปัจจุบันของกลุ่มกิจกรรมฯ

3. ด้านการบริหารความเสี่ยง ทางกลุ่มกิจกรรมฯ มีความเสี่ยงที่สำคัญ คือ ราคาของผลผลิตข้าว และด้านภูมิอากาศ ซึ่งทำให้สมาชิกในกลุ่มไม่สามารถควบคุมคุณภาพหรือความชื้นของผลผลิตข้าวได้ดีเท่าที่ควรและไม่สามารถคาดการณ์รายได้ จึงควรให้มีการบริหารจัดการการใช้พื้นที่ตากข้าวเปลือก เพื่อให้มีความเป็นธรรม เนื่องจากลานตากข้าวมีพื้นที่อย่างจำกัด และสามารถใช้ประโยชน์จากลานตากข้าวเปลือกหรือโรงอบข้าวเปลือกที่สมาชิกต้องการสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้นโครงสร้างองค์กรตามหน้าที่ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงโครงสร้างองค์กรตามหน้าที่

9.2 ผลการวิจัยด้านความคุ้มค่าของการลงทุนโครงการสร้างโรงอบลดความชื้น

ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุนโครงการสร้างโรงอบลดความชื้น สรุปได้ดังนี้

1. หากกลุ่มกิจกรรมฯ เลือกสร้างโรงอบข้าวลดความชื้นเพื่อขายข้าวเปลือกเพียงอย่างเดียว จะไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน โดยในกรณีที่สามารถขายข้าวเปลือกได้ตันละ 18,000 บาท จะได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ -3,488,137 บาท และอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ -3.28

2. หากกลุ่มกสิกรรมฯ เลือกสร้างโรงอบข้าวลดความชื้นและโรงสีข้าว เพื่อขายทั้งข้าวเปลือกและข้าวสาร พบว่า

2.1 หากกลุ่มกสิกรรมฯ สามารถขายข้าวเป็นสัดส่วนของข้าวเปลือก มากกว่าข้าวสาร จะให้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน โดยในกรณีที่ราคาขาย ข้าวเปลือกเท่ากับ 18,000 บาท การขายข้าวเปลือกร้อยละ 75 และขายข้าวสารได้ เพียงร้อยละ 25 จะให้มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ -3,292,727 บาท และอัตราผลตอบแทน ภายในเท่ากับร้อยละ 0 ซึ่งไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน

2.2 หากกลุ่มกสิกรรมฯ สามารถเพิ่มสัดส่วนการขายข้าวเป็น ข้าวสารได้มากขึ้น จะทำให้โอกาสที่โครงการดังกล่าวจะคุ้มค่านั้นเพิ่มขึ้น โดยในกรณีที่ราคาขายข้าวเปลือกเท่ากับ 18,000 บาท การเพิ่มสัดส่วนการขายข้าวสารเป็น ร้อยละ 50 และร้อยละ 75 จะให้มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 492,106 บาท และ 4,276,938 บาท ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 7.98 และ 15 ตามลำดับอย่างไรก็ตามความผันผวนของราคาข้าวยังทำให้โครงการมีความ เสี่ยงอยู่ โดยหากราคารับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรและราคาขายข้าวเปลือก เปลี่ยนแปลงไป ก็อาจจะทำให้โครงการขาดทุนได้

2.3 แม้ว่า การเพิ่มสัดส่วนการขายข้าวเป็นข้าวสารมากขึ้น มีข้อจำกัดที่สำคัญ คือ กลุ่มกสิกรรมฯ จะต้องมีเงินสดหมุนเวียนในกิจการมากเพียงพอที่จะรับซื้อข้าวเปลือก โดยที่ข้าวเปลือกที่ผ่านการอบลดความชื้นแล้วยังไม่ สามารถนำไปขายได้ทันที แต่ต้องผ่านการสีข้าวและสามารถนำไปขายในรูป ข้าวสารต่อไปได้ ดังนั้น ก่อนจะมีการเริ่มโครงการ กลุ่มกสิกรรมฯ จำเป็นต้องมี บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ สามารถวางแผนในการ บริหารการผลิต สภาพคล่อง รวมถึงการตลาดได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ตั้งขึ้น โดย หากผู้บริหารกลุ่มกสิกรรมฯ สามารถบริหารจัดการต้นทุนต่าง ๆ ได้ดีกว่าค่าที่ตั้งไว้ เช่น การบริหารจัดการต้นทุนเงินทุน โดยสามารถหาแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ย ต่ำก็จะทำให้โครงการมีความน่าลงทุนมากขึ้น

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุนโครงการสร้างโรงอบลดความชื้น

Option 1	ราคาขาย		16,000	18,000	20,000
สร้างเฉพาะโรงอบ	ข้าวเปลือก				
	1 ตัน				
	NPV	บาท	(276,377.49)	(3,488,137)	(6,699,896)
	IRR	ร้อยละ	0.06	-3.28%	(0.16)
	Payback Period	ปี	7.65	13.00	มากกว่า 20 ปี
	Discounted payback period	ปี	10.57	มากกว่า 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
	Breakeven	ตัน	8,768	15,467	65,538
Option 2					
ลานตาก โรงอบ					
โรงสี					
ขายข้าวเปลือก :	ราคาขาย		16,000	18,000	20,000
ข้าวสาร (25:75)	ข้าวเปลือก 1 ตัน				
	NPV	บาท	(333,816)	4,276,938.26	1,420,748
	IRR	ร้อยละ	6.32%	15%	9.75%
	Payback Period	ปี	7.97	5.27	6.74
	Discounted payback period	ปี	10.56	6.77	9.17
	Breakeven	ตัน	9,267	6,334	7,824
2.2 ขายข้าวเปลือก	ราคาขาย		16,000	18,000	20,000
: ข้าวสาร (50:50)	ข้าวเปลือก 1 ตัน				
	NPV	บาท	(1,511,144)	492,106	(2,482,607.67)
	IRR	ร้อยละ	3.85%	7.98%	2%
	Payback Period	ปี	9.08	7.33	9.56
	Discounted payback period	ปี	13.15	9.69	16.49
	Breakeven	ตัน	10,493	8,524	11,630

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุนโครงการสร้างโรงอบลดความชื้น (ต่อ)

2.3 ชายข้าวเปลือก : ข้าวสาร (75:25)	ราคาขาย ข้าวเปลือก 1 ตัน		16,000	18,000	20,000
	NPV	บาท	(2,688,472)	(3,292,7 26.74)	(6,385,963.12)
	IRR	ร้อยละ	1.26%	0%	-7%
	Payback Period	ปี	9.69	11.00	มากกว่า 20 ปี
	Discounted payback period	ปี	17.63	มากกว่า 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
	Breakeven	ตัน	12,094.00	13,028. 00	22,645.00

10. อภิปรายผลการวิจัย

1. สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เหมาะสมของกลุ่มกสิกรรมไร้สารพิษบ้านม่วง คณะผู้วิจัยได้เดินทางไปศึกษาดูงานการบริหารจัดการระบบทั้ง 3 แห่ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มการพัฒนาศักยภาพของกลุ่ม ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Phutthisun, 2015) ที่พบว่า การสนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้ ศึกษา ดูงาน และจัดฝึกอบรมถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อทำให้ศักยภาพของกลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทางกลุ่มกสิกรรมฯ เดิมไม่ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรตามหน้าที่ไว้ให้ชัดเจน การดำเนินงานส่วนใหญ่ก็แล้วแต่ความคิดเห็นของประธานกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยได้รับโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ และศึกษาดูงานซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ศักยภาพและความเข้มแข็งของกลุ่ม นอกจากนี้ทางกลุ่มส่วนใหญ่จะไม่มีกรวางแผนการผลิตที่จะต้องผลิตพันธุ์ข้าวให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ส่วนทางด้านการเงินก็ไม่มีข้อบังคับการใช้จ่ายเงินที่ชัดเจน ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการที่จะพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งที่จะต้องลงทุนสร้างโรงอบข้าวนั้นจะต้องเพิ่มพูนองค์ความรู้การวางแผนด้านการผลิต การตลาด บัญชีและการเงินให้เป็นระบบ รวมทั้งกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนแต่หลังจากได้ศึกษาดูงาน คณะผู้วิจัยจึงได้วางโครงสร้างองค์กรตามหน้าที่เพื่อการบริหารจัดการกลุ่มให้ดีขึ้น ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Somyod, 1995) ที่พบว่าการบริหารจัดการจะต้องประกอบไปด้วย การจัดองค์กรเพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Phak, 2011) ที่พบว่าการวางแผนทางด้านการผลิตจะต้องผลิตพันธุ์ข้าวที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ด้านการเงินจะต้องมีข้อบังคับและใช้จ่ายเงินอย่างชัดเจน และต้องมีเงินทุนสำรองเพียงพอต่อการดำเนินงานเนื่องจากจะต้องใช้เงินสดในการรับซื้อข้าวเปลือก ด้านการตลาดจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย และการจัดส่งผลิตภัณฑ์ต้องมีความสะดวกรวดเร็ว และด้านคนจะต้องหาบุคลากรที่เหมาะสมในการทำงาน นอกจากนี้ทางกลุ่มไม่มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญทางด้าน IT ที่จะต้องขายข้าวสารผ่านออนไลน์ และทางกลุ่มจะต้องเปิดจุดรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนารายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกเนื่องจากโรงอบจะต้องมีข้าวให้อบตลอด 24 ชั่วโมงซึ่งถ้าข้าวขาดช่วงก็จะทำให้ต้นทุนในการอบเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ควรระวังเมื่อนำข้าวมากองรวมกันจะทำให้ข้าวเสื่อมคุณภาพ เนื่องจากข้าวเมื่อกองรวมกันจะทำให้ข้าวมีอุณหภูมิสูงขึ้นจะทำให้ข้าวบูดเน่าได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Kitti, 2002) ที่พบว่าเมื่อนำข้าวเปลือกมากองเมล็ดข้าวมีการหายใจจะทำให้กองข้าวมีอุณหภูมิสูงขึ้นเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์มีผลทำให้ข้าวเสื่อมคุณภาพ เช่น เกิดข้าวเน่า ข้าวบูด ข้าวเหลือง ข้าวมีคุณภาพการสีต่ำ และจากการศึกษาดูงานทั้ง 3 แห่ง ทำให้ผู้นำและสมาชิกในกลุ่มมีแรงจูงใจที่จะทำให้อุณหภูมิชีวิตของครอบครัวในกลุ่มให้ดีขึ้นโดยจะต้องร่วมมือร่วมใจกันผลิตข้าวอินทรีย์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อที่จะขายข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ (Kanida and Russamon, 2016) ที่พบว่าการพัฒนาศักยภาพกลุ่มมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนนำที่มีความพร้อมในการจัดการซึ่งจะสามารถสร้างแรงจูงใจให้ชาวบ้านรวมพลังกันในการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างราบรื่น และความพร้อมในด้านการผลิตเพราะการผลิตที่ดีควรเป็นการผลิตที่ตรงเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้จะทำให้ต้นทุนลดลง รวมทั้งมีความรู้ในการสร้างความแตกต่างของสินค้าให้เป็นที่ต้องการของตลาด

2. วิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนของโครงการสร้างโรงอบลดความชื้นข้าวเปลือก รูปแบบที่ดีที่สุดไม่ควรอบข้าวอย่างเดียวเพราะไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน ควรจะปรับสัดส่วนโดยขายข้าวเปลือกให้น้อยกว่าร้อยละ 50 ที่เหลือเป็นการขายข้าวสารซึ่งจะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวก ผลตอบแทนมีค่ามากกว่าเงินกู้ และระยะเวลาคืนทุนน้อยกว่าอายุของโครงการจึงทำให้โครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุน ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Jutharat, 2014) ที่พบว่ามูลค่าปัจจุบันผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นบวก อัตราผลตอบแทนภายในมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และระยะเวลาคืนทุนมีค่าน้อยกว่าระยะเวลาของโครงการซึ่งมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน ประกอบกับนายยัง หงส์วิเศษ ประธานกลุ่มฯ ได้เคยเป็นอดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสมสะอาด จึงทำให้มีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน โดยสามารถกู้เงินมาทำโครงการโรงอบข้าวจาก ธ.ก.ส. โดยได้รับดอกเบี้ยร้อยละ 4 ยิ่งทำให้โครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุนมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าหากไม่มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนแล้วลงทุนสร้างโรงอบเพื่อที่จะอบข้าวขายเท่านั้นจะทำให้กลุ่มกิจกรรมกลุ่มนี้ขาดทุน มีหนี้เพิ่มมากขึ้น เพราะมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าติดลบ ซึ่งได้สอดคล้องกับ (Nada, 2018) ที่พบว่าถ้ามูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าติดลบ จะไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน

Reference

- Jutharat Kongkasem. 2014. **A Feasibility study of investment in Paddy Drying Machine by Group of Farmers that produce sed drying in Sriprachan Disitict, Suphanburi Province.** Master of Economics, Chiang Mai University. (in Thai)
- Kanida Kraisanti and Russamon Kumsri. 2016. **Potential Development of Community Enterprise Suchawadee in Prik, Sadao District, Songkhla, Hatyai Business School, Hatyai University.** (in Thai)
- Kitti Muanjanjam. 2002. **A study on problems and appropriate operation of a farmer association paddy dryer.** Master of Engineering (Agricultural Engineering) Major Field Agricultural Engineering, Department of Agricultural Engineering. (in Thai)
- Nada Junsom. 2018. **Cost-benefit analysis and feasibility of project.** <http://www.plan.doe.go.th>. 21 October. (in Thai)
- Phutthisun Kruekum. 2015. **Developing of farmer group participation in vegetable and fruit production extension under good agricultural practice in Prabhahtuaytomroyal project development center, Lamphun Province, The Office of Agricultural Research and Extensuon, Maejo University.** (in Thai)

Phak Inpinit. 2011. **Management of community enterprises group: a case study of Rice Community Center in Ban Talugleg Tambon mainaperng Wangyai District Khon Kaen Province**, Master of Arts Thesisin Development Administration, Graduate School, Khon Kaen university.

Somyod Navikan. 1995. **Management**, Dokya Bangkok.